

# Akademia Młodego Ekonomisty



Mierniki dobrobytu gospodarczego

mgr Sławomir Kuźmar

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

29 października 2015 r.

Organizatorzy



# Plan

- Dlaczego warto uczyć się ekonomii
- Czym są mierniki dobrobytu gospodarczego
- Dlaczego są one istotne
- Król PKB i jego ekipa
- Alternatywa dla króla - inne mierniki rozwoju...

# Czym jest ekonomia

- Ekonomia – nauka społeczna analizująca oraz opisująca produkcję, dystrybucję oraz konsumpcję dóbr.
- Ekonomia – nauka o gospodarowaniu ograniczonymi zasobami.

## Czym jest miernik

- «miara, wskaźnik określający wielkość, jakość lub wartość czegoś»
- «kryterium oceny jakiegoś zjawiska»
- «przyrząd służący do mierzenia»

# Miernik dobrobytu gospodarczego

Mierniki dobrobytu gospodarczego są to wielkości (najczęściej wyrażone liczbowo) odzwierciedlające ogólną kondycję (sytuację, stan) danego kraju i poziom życia jego obywateli.

# Produkt Krajowy Brutto

1. Produkt Krajowy Brutto (PKB) oznacza wartość rynkową wszystkich finalnych dóbr i usług produkowanych w kraju w danym okresie.
  - wartość rynkowa?
  - dobra finansalne (dobra pośrednie)?
  - za jaki okres?

# Produkt Krajowy Brutto

2. PKB to suma wydatków, których w danym okresie dokonują gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa i rząd. Ze względu na poszczególne rodzaje podmiotów można wyróżnić następujące składowe tych wydatków:

- konsumpcja gospodarstw domowych (C),
- wydatki publiczne rządu (G),
- wydatki inwestycyjne przedsiębiorstw (I),
- eksport netto, różnica pomiędzy eksportem a importem (NX)

Stąd formuła wyznaczająca PKB to  $PKB = C + I + G + NX$

## Produkt Krajowy Brutto

3. PKB jest sumą dochodów uzyskiwanych przez podmioty gospodarcze wynikających z ich działalności: realizacji usług i produkcji.



# Produkt Narodowy Brutto

PNB uwzględnia produkcję, która jest wytwarzana przez firmy będące w posiadaniu obywateli danego kraju, niezależnie od miejsca jej wytwarzania. Dla przykładu, jeśli polska firma ma oddziały w Wielkiej Brytanii, ich dochody zostaną zaliczone do polskiego PNB, mimo że zostały uzyskane na terytorium innego kraju. Z kolei dochody zagranicznych obywateli pracujących w Polsce nie zostaną uwzględnione w ramach PNB Polski.

# Produkt Narodowy Netto

PNN stanowi wartość dóbr i usług wytworzonych przez obywateli danego kraju pomniejszona o wartość zużycia (tzw. amortyzacja) maszyn i urządzeń wykorzystywanych w produkcji.

# Miary dobrobytu - PKB per capita i wzrost gospodarczy

PKB per capita określa wielkość PKB przypadająca na jednego mieszkańca danego kraju.

Wzrost gospodarczy przyrost wielkości produkcji (PKB) w danym kraju. Różnica pomiędzy PKB w roku 2014 a 2014, (uwzględniająca zmiany cen).

# Czego nie mierzy PKB?

- Czas wolny...,
- Zużycie własne... (np. rolnictwo, ogródek),
- Praca w domu,
- Negatywne efekty wzrostu produkcji (środowisko),
- Szara strefa (produkcja i usługi nierejestrowane),
- drowie,
- Inne?

# Alternatywne mierniki dobrobytu

Human Development Index (HDI) - wskaźnik rozwoju społecznego, jest to miara określająca stopień rozwoju społeczno-gospodarczego (dobrobytu) poszczególnych krajów. Miernik ten uwzględnia obok poziomu PKB per capita, także oczekiwaną długość życia obywateli danego kraju oraz poziom ich wykształcenia (średnia liczba lat nauki).

## Alternatywne mierniki dobrobytu

World Happiness Report - badania polegające na ankietowaniu setek tysięcy obywateli, którzy oceniają poziom własnego dobrobytu.

## Pytania sprawdzające - otwarte

1. Czym są mierniki dobrobytu gospodarczego?
2. Czym jest i jaką rolę odgrywa PKB?
3. Wymień i krótko opisz alternatywne dla PKB miary dobrobytu społeczno-gospodarczego?

# Pytania sprawdzające - test

## **1. Polska pod względem PKB per capita zajmuje na Świecie około:**

- a) 10 miejsce,
- b) 60 miejsce,
- c) 35 miejsce.

## **2. Produkt Krajowy Netto koryguje wartość PKB o:**

- a) amortyzację (zużycie maszyn i urządzeń wykorzystywanych w produkcji),
- b) Dochody obywateli uzyskiwane za granicą,
- c) Wartość produktów i usług wytworzoną w szarej strefie.

## **3. Wskaźnik HDI uwzględnia:**

- a) PKB per capita i długość życia,
- b) PKB per capita, długość życia i jakość środowiska naturalnego,
- c) PKB per capita, poziom edukacji oraz średnią długość życia.